

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

204. Quo fructu similes appellationes fiant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

possessionum & fruct. non obstante constit. Pii V. prohibentis, pendente appellatione, provisum amoveri, utpote quæ loquitur in prima sententia Ordinarii.

3. Respondeo ad tertium: tunc dari appellationem à mala Ordinarii electione, quando de cetero servata est forma Concilii, illà enim non servatà, electio & provisio est nulla, & parochialis manet Papæ reservata, juxta constit. Pii V. *Garc. num. 249.*

3. Respondeo ad tertium secundò, ad hoc, ut appellare quis possit, appellansque possit in secunda instantia provocare ad novum examen, necesse non est, ut prius doceat de fumo lationis, seu gravaminis, de quo dolo & irrationabili iudicio Episcopi. *Garc. n. 252.* licet enim, ut ait *Gonz. gl. 4. n. 114.* citatus à *Garc. n. 157.* dixerit semel Rota, quòd ad hoc, ut appellans possit in secunda instantia provocare ad novum examen, debeat prius docere de fumo gravaminis, & aliàs audiri non debeat. S. tamen *Congreg. Tridentini* postmodum in una *Pistorien.* sensisse contrarium; eò quòd aliàs ligarentur manus appellanti, ne docere possit de gravamine, cum acta examinis primæ instantiæ ita sæpe componantur, ut ex iis de dicta irrationabilitate, adeoque gravamine apparere nequeat: nec non redderetur frustranea constit. Pii V. illiusque litera & mens violaretur, quæ id non dixit, nec intendit (cum clausula in illa adjecta: *constituto de prioris eligentis irrationabili iudicio: id solum velit, & operetur, ut irrationabilitas hæc antè non justificetur, quàm sit bene liquida.* *Lot. l. 2. q. 31. n. 118.* qui & quæ ita disponit, concedendam appellationem, ut in examine secundæ instantiæ liqueat de rationabili vel irrationabili iudicio Episcopi: multum enim, ut *Menochius de arbit. cas. 67. n. 3. & cas. 69. n. 4.* & alii, ad iudicandum, an electus sit magis idoneus, valet iudicis superioris arbitrium pensatis & consideratis omnibus. Observandum tamen, quod prudenter monet *Card. Luc. ad Trid. d. 32. n. 24.* ut non nisi pro facti qualitate & circumstantiis prudenti arbitrio pensandis circumspiciat huiusmodi provocaciones, etiam dum fiunt apud Curiam ad novum examen admittantur; cum sæpe istiusmodi animosæ provocaciones sint affectatæ, ut nimirum præelectus, cui ratione ætatis vel valetudinis, aut aliunde difficile est adire Curiam pro novo examine, cogatur sic indirectè cedere jure suo, ac ita parochiam assequatur rejectus.

5. Sed neque opus est, ut appellans prius, aut etiam absolute doceat de dolo Episcopi, sed satis est, ut per examen factum coram iudice appellationis & ejus Examinatoribus constat de mala electione. *Garc. loc. cit. n. 252.* Appellatio namque conceditur ad corrigendum gravamen, non solum ex dolo & intentione, sed re ipsa illatum. *Abb. in e. suggestum de appellatione n. 3. Franc. ibid. not. 2.* cum aliis. neque Examinatores secundæ instantiæ, attento examine ab iis factò de literatura, & visis informationibus super moribus & vita, prudentiã, aliisque qualitatibus appellantis & appellati renuntiare debent, num Episcopus dolose egerit; sed solum, quis eorum sit magis idoneus (secus quam Examinatores primæ instantiæ, quorum, ut dictum est, iudicare tantum, an examinati sint idonei, iudicio de majore idoneitate relicto Episcopo.) ad hoc enim coram illis fit novum examen, quo factò, iudex appellationis debet parochiam adjudicare

iudicato magis idoneo à dictis Examinatoribus. revocatà priore ab Episcopo factà electione. *Garc. loc. cit.* ubi etiam subdit, quod si vota horum Examinatorum secundæ instantiæ sint paria v. g. duo judicent, appellatum esse magis aut æquè idoneum, & duo judicent, appellatum esse magis aut æquè idoneum: vel si sint singularia, iudex appellationis accedere possit, quibus magis videbitur arbitrio boni viri, quod tamen videtur mihi durius, cum præelectus ab Episcopo sit in possessione præelectionis suæ factæ ab Episcopo.

6. Observat insuper *Garc. ibid.* primò, qualitates v. g. doctoris, sacerdotis, diocesanus, pauperioris, senioris ætate &c. quas ex processu primæ instantiæ constat inesse appellanti & non appellato, dum aliàs essent iudicati æquè idonei, adhuc non sufficere, ut appellanti abique novo examine sit adjudicanda per iudicem appellationis parochia, cum Episcopus ex aliis potuerit iudicare appellatum esse magis idoneum.

7. Observat secundo juxta constitutionem Pii V. à relatione Examinatorum secundæ instantiæ, in effectu dari appellationem etiam suspensivam, ex quo jam possit appellari à sententia lata per iudicem appellationis, utpote quæ fundatur in relatione Examinatorum.

8. Observat tertio: *n. 253. ex Gonz. Gl. 31. n. 51.* quod Auditor Rotæ, cui commissæ est causa appellationis vi *Clem. auditor. de rescrip.* non possit appellanti in causa obtinenti, seu iudicato magis idoneo conferre parochiam vacantem mense Apostolico; seu aliter reservatam, nisi ad hoc habeat specialem à Papa commissionem, eò quòd Auditor Rotæ in casu dictæ *Clem.* succedat in locum Ordinarii juxta *Cæsar. de Graf. decis. 14. de præb. n. 9.* adeoque sicut is in hoc casu reservationis eligere solum poterat, ita & ille.

9. Observat denique *n. 254.* quòd etiam si appellatus cedat vel decedat, seu obtineat aliud beneficium incompatibile, antequam coram iudice appellationis sit factum Examen, perseveret adhuc jus appellantis, possitque illud prosequi, eò quòd licet in hoc casu electus non possit provocari, & vocari ad novum examen, cum jus ejus jam exspirarit per dictam ejus cessionem, possit tamen per Examinatores aliter explorari major minorve appellantis respectivè ad appellatum idoneitas v. g. per testes, habentes notitiam literaturæ, aliarumque qualitatum utriusque, ubi eam forma præcisè servari & impleri nequit, sufficit actum facere eò modò quo fieri potest. Quin &, si verum est, quod tenuit aliquando Rota apud *Garc. n. 233.* (cujus tamen contrarium supradictum à nobis) nimirum electum teneri restituere appellanti in causa obtinenti fructus, saltem perceptos post motam litem, posset (nisi illis cederet) ratione illorum vocari in novum examen.

Quæstio 204. Quo fructu fiant similes appellationes:

Respondeo: raros esse casus, in quibus speratus fructus obtineatur, hoc est, irritatà præelectione Episcopi, parochia decernatur appellanti, & ab eo adeatur; eò quòd istiusmodi appellatio, quæ ex fervore exclusionis de facili interponuntur, difficillimam habeant prosecutionem, non solum ob præsumptionem, quæ stat pro Episcopi iudicio, quod difficillimum, ut dictum, convincere

irra-

irrationabilitatis; sed etiam, quia, dum non causant effectum suspensivum, impediuntque praelectum, quo minus is possessionem beneficii adipiscatur, & in eo ministret, necesse est profecti causam appellationis in iudicio ordinario per tres sententias conformes, & frequenter etiam per quartam executoriam, quod magnam temporis & pecuniae iacturam requirit, magnaque secum trahit incommoda, ita ferè C. Luc. ad Trid. d. 32. n. 20.

Quaestio 205. Cujus sit habere & indicere concursus?

1. Respondeo primò, indubitato hoc esse Episcopi ejus diocesis, cujus sunt parochiae, pro quibus instituitur concursus, ut constat ex Trid. cit. saepe c. 18. indubitatoque hac potestas habendi concursus respicit ipsam potestatem Episcopalem, à qua animarum cura dependet. Lott. l. 2. q. 31. nu. 44.

2. Respondeo secundo esse etiam hanc potestatem faciendi concursus, & consequenter ex approbatis eligendi digniorem penes Vicarios generales Episcoporum. Corrad. l. 3. c. 3. sub num. 10. Garc. p. 9. c. 2. n. 117. Et quidem ex generali commissione sine speciali mandato; regulariter namque potest Vicarius ex generali commissione ea, quae sunt jurisdictionis, nisi specialiter excipiantur, qualiter non excipitur celebratio concursus. Garc. ibid. & p. 5. n. 8. proceditque id ipsum etiam, ubi esset locus gratificationi inter plures approbatos aequè idoneos. Garc. ibid. & cit. c. 8. n. 88.

3. Respondeo tertio: esse quoque penes capitulum sede Episcopali vacante potestatem indicendi & habendi concursus, cum hac potestas sit jurisdictionis, qualia sunt omnia concernentia ordinationem Ecclesiarum, quae proinde sede vacante transeunt ad Capitulum (quicquid sit respectu ponendi oeconomici, de quo vide Lott. l. 2. q. 2. n. 30.) Idem Lott. l. 2. q. 31. num. 66. & seg. C. de Luc. ad Trid. d. 32. n. 30. ubi tamen advertit juxta S. Congreg. declarationes, debere id facere Capitulum per Vicarium à se pro tempore sedis vacantis deputatum: nec posse id sibi reservare, ac per se capitulariter, vel etiam per aliquos Canonicos ad id deputatos hujusmodi actum celebrare.

4. Respondeo quarto: esse etiam hanc potestatem penes Abbates, qui praeferquam, quòd nullius sint diocesis, habeantque proprium distinctumque territorium, omnimodamque in eo jurisdictionem quasi Episcopalem (ad quam proinde etiam jus synodum convocandi spectat, hoc enim ipsum est jus Episcopale. Corrad. loc. cit.) privative, ita ut Episcopus ibi jurisdictionem nullam exercere possit, nulli nisi sedi Apostolicae immediate subjecti (quos vel ex hoc ipso, quod eis competant omnia, quae Episcopo in suo territorio, exceptis, quae sunt ordinis, non malè vocari dioecesanos, ait Lott. loc. cit. n. 36. juxta Gl. in Clem. unic. de foro competente V. dioecesanis) habent usum in super congregandi synodum, dum constat hanc ab eis legitime celebratam, & in ea Examinatores synodales constitutos, prout declarat S. Congreg. ad cit. c. 18. Tridentini.

5. Respondeo quinto: indubitato etiam, ut ait Lott. loc. cit. n. 39. facultas haec pertinet ad eum, qui lite pendente inter Episcopum & alium talem praelatum inferiorem super hac ipsa jurisdictione subrogatur tantisper per Papam.

6. Respondeo sexto: quòd si Parochialis nullus sit diocesis, nec in diocesi, ut tamen servetur

forma Tridentini, Episcopus vicinior concursus indicet & habeat. Ita responsum à S. Congreg. testatur Lott. loc. cit. n. 63.

7. Respondeo septimo: hanc potestatem non esse penes Patriarchas, respectu parochialium existentium in diocesi Episcopi provinciae suae, etiam dum earum collatio ad eos spectat, sed debet tum quoque haberi concursus per istum Episcopum, in cujus diocesi sunt istae parochiae, & dein conferri à dictis Patriarchis non nisi illis, qui approbati & examinati per concursus fuerunt ab Examinatoribus synodalibus istius Episcopi, qui & ipse jus habet tantisper constituendi in illis Vicarium cum congrua, donec provideantur de Rectore. Eadem S. Congregatio ibidem.

8. Respondeo octavo: Abbati multo minus, alterive ulli collatori inferiori competit hac potestas, aut ullam hujus Officii partem attingere licet, eadem S. Congreg. ibidem, recitatque has ipsas declarationes & alias plures Paris. de resign. l. 8. q. 9. num. 93. & ex eo Corrad. loc. cit. Porro dum circa collationes hujusmodi parochialium locus est praeventioni inter Ordinarium & alium quempiam collatorem inferiorem, per hoc, quòd solius Ordinarii sit, habere concursus, non auferatur, nec impeditur jus illud praeventiendi in altero; poterit siquidem juxta suggestam ei à sacra Congregatione cautelam hac ratione jus suae praeventiois tueri: nimirum coram Notario, declarando, se velle dictam parochiam conferre, & ideo rogare Episcopum, ut edicta pro concursu proponat: vel curando fieri instrumentum publicum, in quo sit assumptus certus dies, & in quo protestetur, se in ea ipsa Ecclesia conferenda Ordinarium seu Episcopum praeventire, ipsamque illi conferre, quem Episcopus idoneum elegerit, ex iis, quos Examinatores approbaverint, ac ideo se ei denuntiare, ut edicta proponat, curetque examen fieri suo tempore. Has Congregationis declarationes ex Paris. loc. cit. n. 102. refert Corrad. atque se ita vidisse & audivisse pluries praticari.

Quaestio 206. In quibus casibus rite provideatur parochialibus absque concursu?

1. Respondeo in sequentibus: primus, dum resignatur parochia in favorem alicujus coram Papa, seu in manibus Papae, admittiturque ab eodem; sufficit enim tunc resignatarium ab Examinatoribus synodalibus probari idoneum. Corrad. l. 3. c. 3. n. 5. Paris. l. 10. q. 7. n. 15. testantes sic quotidie praticari, hunc esse notissimum stylum, ac ita saepe respondisse S. Congregationem, cujus quamplurima responsa clarissima ex Parisio recitat ad fufum Corrad. Sed neque in hoc casu dicitur propriè vacare beneficium. Barb. de potest. Episc. alleg. 60. n. 21. Caslad. de renunc. decis. 3. Corrad. loc. cit. qui pariter pro hoc citat binas S. Congreg. declarationes claras, committuntur autem in hoc casu provisiones Ordinarii, qui examinatis resignatariis & repertis idoneis parochiales hujusmodi conferant, ut quoque habet S. Congreg. apud Corrad. loc. cit. dum enim resignatarius neque est in Curia Romana praesens, neque ad eandem transmissit testimonium suae idoneitatis, expediuntur literae in forma dignum, quas acceptas resignatarius praesentet suo Ordinario, ut examinetur tantummodo ab Examinatoribus synodalibus cum Ordinario citra omnem concursus. Contrarium verò est, & exigitur concursus, dum parochiale beneficium resignatur.